

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov **50** po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov **mm** po L 2. — Ma' oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročilna in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisni naj se pošiljajo uredništvu. Plačila se sprejemajo v gotovini (Conto corrente con la posta). Za tiskarstvo mesečno ...

NOVA VLADA IN MI

Vselej, ko se iznenadno dogodi kaj ne- navadnega, nepričakovane, prevratnega, česar nisi imel v svojih računih in kar je vrglo tvoje običajno življenje in računjanje iz starega, navajenega in izvoženega tira, stojimo osupnjeni in se vprašujemo: kaj sedaj? To je v naravi človeka. Ugibljemo, ali naj bi krenili na desno, ali levo, ali pa naj bi vztrajali na stari svoji poti. Ni pa tak samo posamezen človek, marveč tudi skupine ljudi, ki imajo skupne račune. ki jih spajajo skupni interesi, in ki morajo zato tudi zasledovati skupne cilje.

Tak nenavaden dogodek je za nas Jugoslovene v Julijski Krajini državni prevrat v Italiji. Ljudje ugibljajo sedaj, kam naj krenemo, na desno ali levo, kako pot naj uberemo napram novemu položaju, kako taktiko naj si usvojimo, da bomo čim uspešneje branili pravice in koristi svojega ljudstva. In kakor je naravno in kakor ne more biti drugače med razumnimi ljudmi, gredo mnenja navzkriž. Vsaka glava svojo pamet.

Kaj sedaj? Eni menijo, naj bi mi napram novi vladi zavzeli stališče mirnega in zapeljivega pričakovanja. Drugi sodijo, da nimamo pričakovati nič boljšega in da naj zato vztrajamo v starem strogem odporu. Po našem mnenju se ne moremo definitivno odločiti ne za eno, ne za drugo teh dveh poti. Saj priznavamo radi, da bo od slej naš položaj ugodnejši v toliko, kolikor bo enostavnejši. Doslej smo imeli dve vladi. Eno, formalno in odgovorno; drugo, neodgovorno, ki pa je v resnici — odločala. Ta poslednja nas je tepla, ona prva pa se je izgovarjala na naše pritožbe: ne morem nič storiti, ker je nad menoj višja sila, ki moram računati z njo tudi jaz. Tako se je dogajalo, da sta ob vseh veljavnih zakonih in ob vseh zatrdilih formalne vlade vladala nezakonitost in brezpravje na neizmerno škodo vsake naše pravice in naš narodni organizem je kraval na stoterih ranah.

Sedaj pa imamo eno samo vlado, ki bo odgovorna za svoja dejanja pred nami, pred zakonom in pred vsem vnanjim svetom. Pravijo, da bo Mussolinijeva vlada — močna vlada, s trdnimi določeniimi cilji in z jekleno voljo za njih udeleževanje. Ta vlada, ki ima vso moč v svojih rokah, se ne bo mogla izgovarjati na nobeno drugo višjo silo in ne bo mogla odklanjati odgovornosti za nobeno svojih dejanj. Vedeli bomo, do koga se imamo obračati in proti komu imamo naperjati svoje pritožbe. V toliko je sedaj naš položaj res enostavnejši in zato ugodnejši. Ali ta razlika med poprej in sedaj je — vsaj za sedaj — le bolj formalne narave, ne pa, kar se tiče stvari same, naših vsestranskih pravic kot državljanov Italije. Danes ne vemo še odgovora na vprašanje: kake so cilji nove vlade napram drugorodnim manjšinam, se li bo nje manjšinska politika ugodna za nas razlikovala od one prejšnjih vlad? V tem pogledu nimamo še nobene določne, programatične

izjave od strani nove vlade. O stališču zapeljivosti ne more biti torej še govora napram Mussolinijevi vladi. K temu dejstvu pa se pridružujejo še drugi momenti, ki silijo k skrajni prevratnosti in nam ne dovoljujejo, da bi podajali kakke formalne in obvezne izjave. Računati nam je n. pr. z nediscipliniranostjo in javnem političnem življenju Italije. Dejstvo je, da so se tudi po nastopu Mussolinijeve vlade odigravali dogodki, ki ne utirajo vere, da bo nova vlada — tudi če hočemo verovati v nje dobre namene — mogla nadvladovati znane nedisciplinirane in neodgovorne elemente. Ti elementi so n. pr. nasilno zasedli razne naše občinske zastope, druge avtonomne in celo tudi zasebne naprave. Doživeli smo te dni čine nečloveškega maščevanja nad osebami: z ricinovim oljem. Čine torej, ki so kaznjivi po zakonu. Nič pa še ne vemo, ali se je kaj ukrenulo, da se izsledijo krivci in kaznujejo. Vse to so znaki, ki morajo vzbujati naše nezaupanje.

Ali pa naj se zato že sedaj odločimo za pot brezobzirne opozicije? Ali naj rožljamo s sabljo, ki je — nimamo?! Kot resni in realni politiki moramo računati z danimi resničnostmi. A taka resničnost je, da smo mi le neznatna manjšina v državi, ki je sicer res velike važnosti po svojem zemljepisnem položaju, s katerim bi morali računati naši državniki, če hočemo res čuvati velike interese svoje države, da pa nimamo moči, da bi strmoglavljali vlade. Izzvali bi le krutejšje postopanje proti našemu ljudstvu.

Kaj torej? Ostaja nam le dosedanja pot: priznavanje naše državnopravne pripadnosti, strogo spoštovanje državnih zakonov, izpolnjevanje dolžnosti napram državi, obenem pa stroga, neizprosna borba v strnjeni in disciplinirani vrsti za svoje narodne in državljanske pravice, brez ozira na to, kake možnosti stojijo pri krmilu države!

Tako bodi naše stališče napram državi in italijanski javnosti! Kar pa se tiče uredb v našem lastnem taboru, morajo priti vsi naši ljudje do zavesti, da sta danes bolj nego kdaj poprej potrebna stroga edinstvenost in discipliniranost toliko pred maso kolikor nje poklicanimi zastopniki. Misel, da moramo braniti skupni nam dom, mora biti vodilna tako onim, ki prednjačijo, kolikor onim, ki stojijo v vrstah. Nikdo se ne sme odtezati izpoznavanju, da usode narodov ne odločajo samo državne uprave, marveč da so tudi narodi sami kovači svoje sreče. Zaujamajo sebi, svoji vrednosti, svoji moralni kakovosti in pa delu in ukrepm naših zastopnikov, ki pa morajo, seveda, dokazovati z dejanji, da so vredni tege zaupanja. Vladam pa šele tedaj, ko imamo gotovost, da so res vredne našega zaupanja. Te misli naj bi nam bile vodilne pri uravnavanju našega stališča tudi napram naši novi vladi!

Italija

Parlament sklican za 16. t. m.

RIM, 6. Poslanska zbornica in senat sta sklicana za dan 16. t. m. Senat se sestane ob 16 k javni seji, na katere dnevnom redu bo: 1.) Izjava nove vlade. 2.) Volitev odbo- rov.

Grof Sforza v Rimu

RIM, 6. Danes predpoldne je ministrski predsednik Mussolini sprejel italijanskega poslanika v Parizu. Ni izključeno, da se bo med njim in ministrskim predsednikom dosegel sporazum in da bo grof Sforza ostal nadalje na mestu poslanika v Parizu.

Mussolini in general Badoglio

RIM, 5. «Giornale d'Italia» poroča, da je poslanec Acerbo opozoril Mussolinija na generala Badoglia, ki se je nahajal med drugimi generali v cerkvi S. Maria degli Angeli povodom svečanosti za proslavo zmage. Kakor znano, je napisal Mussolini pred par tedni v «Popolo d'Italia» članek, v katerem je dolžil generala Badoglia, da je rekel, da bi se pri prvem strehu zrušil ves fašizem. General Badoglio je svoj čas to trditve zanikal. Povodom večeršnjih svečanosti pa je Mussolini vso to «jezo» pozabil in je generalu Badogliju prijateljski stisnil roko kakor drugim generalom. S tem je hotel Mussolini pokazati — pravi dalje «Giornale d'Italia» —, da ne drži več in da mu je blagor domovine pred vsem drugim.

Fašisti v Piacenzi prisegajo vzdržnost
PIACENZA, 6. Fašisti so sklenili in objavili sledeče: Črne srjace so prislegle za eno leto: 1. da ne bodo niti nosile, niti doma se pronašale z zlatino, srebrnino in drugimi dragulji; 2. pripisujejo sebi privi- legij, da bodo brezplačno in vneto delale za domovino; 3. odpovedale se bodo posevni- zabavam, ako niso izraz radosti nad kako pridobitvijo države; 4. dale bodo, kar bo v njih moči, v enoten fond za dela dobrote, civilizacije, lepote in ardi- tizma. To prisrežejo pri krvi mučnikov, katere kličejo za priče in sodnike svojih del.

Bitka med fašisti in nacionalisti — Sedem mrtvih
TARANTO, 6. Fašisti v Genosi so za- jeli te dni agitacijo, da bi prisilili tamkaj- šnji občinski svet, katerega večina se na-

Čim je g. Ninčić prejel gornje sporočilo, je brzojavil jugoslovenskemu poslaniku v Rimu sledeči odgovor: Zahvalite se g. Mus- soliniju in prepričajte ga, da bo imel v meni odkritosrčnega sodelavca pri delu za kre- pitev prijateljskih odnosov med našima dvema državama. ki sta spoznali med seboj z mnogo skupnimi interesi in po svetem spominu na kri, katero sta skupno prelili v vojni in ki nam je dalo zmago.

Stamboljski v Bukarešti in Belgradu
BELGRAD, 5. Stamboljski je dospel s sabljo, ki je — nimamo?! Kot resni in realni politiki moramo računati z danimi resničnostmi. A taka resničnost je, da smo mi le neznatna manjšina v državi, ki je sicer res velike važnosti po svojem zemljepisnem položaju, s katerim bi morali računati naši državniki, če hočemo res čuvati velike interese svoje države, da pa nimamo moči, da bi strmoglavljali vlade. Izzvali bi le krutejšje postopanje proti našemu ljudstvu.

Grški zunanji minister v Belgradu.
BELGRAD, 5. Nocoj ob 18.25 je dospel v Belgrad grški minister za zunanje stvari Politis. Na kolodvoru sta ga sprejela minister za zunanje zadeve dr. Ninčić in njegov pomočnik Panta Gavrilović. Politis bo imel jutri ob 10. konferenco s Pašićem in dr. Nintićem.

Kronski svet.
BELGRAD, 5. Kronski svet, ki se je imel vršiti danes, se je odgodil zaradi prihoda grškega ministra za zunanje stvari Politisa. Verjetno je, da se bo kronski svet sklical za ponedeljek ali torek.

Demokratski klub za ohranitev koalicije.
BELGRAD, 5. Demokratski klub je imel včeraj plenarno sejo, na kateri se je razpravljalo o političnem položaju. Najprej je mi- nister prosvete Pribičević pojasnil stališče vlade v tem smislu, da ne kaže v tem trenutku izjaviti krize. Nato je zastopal predsednik stranke Davidović nasprotno stališče, češ, da je treba, da vlada da ostavko, da se omogoči koncentracija vlade. Proti temu stališču je potem govoril poslanec Pera Marković. Po- kazalo se je, da je ogromna večina kluba za mirno nadaljevanje parlamentarnega dela in proti otviranju krize.

Nato se pričela razprava o parlamentarnem programu. Ker je zakon o vojni odškodnini že predložen parlamentu, stoji klub na stališču, naj se ta zakon prvi razpravi.

Klub je soglasno sklenil kandidature za finančni odbor. Kandidati so sledeči: Voja Veljković, dr. Voja Marinković, dr. Ivo Ribar, dr. Vek. Kukovec, Andrija Radović, Milan Pribičević, dr. Milan Marković, Ivo Katič, dr. Du- šan Stevič, dr. Slavko Sečero. Kot namest- nik so določeni: Miloje Jovanović, Gjorđe Popović, Večeslav Vilder, Josip Reisner, Zarko Jakič, Stojan Stepanović, Juraj Kučić. Debata se danes nadaljuje.

Stališče radikalcev.
BELGRAD, 5. Radikalni ministri so imeli včeraj od 17. do 20. v min. pridesništvu sejo, na kateri so razpravljali o politični situaciji. Sklenili so, da se počaka na odločitev demo- kratskega kluba. Obenem so radikalni poslanci naglašali željo, da se izvršijo nekatere izpremembe v oseh radikalnih ministrov.

Obletnica osvobodjenja Sarajeva.
BELGRAD, 5. Bosanski topniški polk v Sarajevu je slavil včeraj svojo slavo povodom prihoda srbskih čet v Sarajevo.

Novi kazenski zakonik.
BELGRAD, 5. Kazensko-pravni odbor zakonodajnega sveta v pravosodnem ministrstvu je izdelal načrt kazenskega zakonika ter ga postal vsem zbornim in višjim sodiščem v iz- javo.

Nemška odškodnina Jugoslaviji
BELGRAD, 4. «Politika» javlja, da je prometno ministrstvo prejelo od sedaj na račun reparacij iz Nemčije skupno brzo- vozni in navadnih lokomotiv 262, zaprtih vagonov 4104, odprtih vagonov 4019, sa- nitetnih 321 in cistern 64. V kratkem pri- spe še velik del železniškega materiala kot kontingent za 1922-23.

Čehoslovaška

Dr. Beneš o sodanjih evropskih vprašanjih.
PRAGA, 5. Na vprašanje, ki mu je bilo stavljeno na predvečernji seji zunanjske od- seka, je odgovoril minister zunanjih del dr. Beneš glede dogodkov v Italiji, da je treba pred vsem počakati na službeno izjavo ita- lijanske vlade, v kateri bo naznanila svoj pro- gram, kakor tudi na razvoj nadaljnjih dogod- kov. Lahko smatramo, da bodo dosedanja do- godki med nami in Italijo veljali, kar so emi- nitno gospodarskega značaja, tako da se bistveno ne morejo izpremeniti. Kar se tiče splošne politike, je treba počakati, kako se bodo prilike v bodoče razvijale. Dr. Beneš je izjavil, da se čehoslovaška država ne bo vme- šavala v notranje zadeve katerekoli druge države, želi pa mirnega sodelovanja z vsemi državam na sedanji podlagi. Čehoslovaška, ka- kor tudi Jugoslavija ne želi nikakih sporov in delata na to, da se na vsak način prepre- čijo. Italijanski dogodki so našli v resnici mnogo odmeva zlasti na Madžarskem in Ba- varskem, deloma tudi v Gor. Šleziji. Tudi mi moramo biti pripravljeni na vse morebitnosti.

Nato je odgovarjal minister dr. Beneš poslancu Kafki na njegovo interpelacijo glede Društva narodov. Minister meni, da temelji vprašanje poslanca Kafke na nepravilnih na- celih. Kar se tiče kompetence Društva na- rodov, je še mnogo nejasnosti. Poslanec Ka- fka se moti, ako si razlaga stvar tako, da ima Društvo narodov pravico kratkoročno odpo- šiljati svoje delegate v razne poedine države. Glede narodnostnih manjšin se moremo za- nesti na dosedanje politično prakso, kar se pa

tiče resnih in nevarnih vprašanj, ima tudi Društvo narodov pravico odpošiljati v poedine države z dovoljenjem dotičnih vlad svoje de- legate. Glede vprašanja društva narodov je naglašal minister dr. Beneš, da je čehoslova- ska vlada po lastni inicijativi podpirala idejo Društva narodov, ker je videla v tem vsa- jamastvu za zagotovitev miru in zaščite čehoslovaške republike.

Poslanec Kafka se je dotaknil tudi drugega vprašanja, namreč pogodbe z Jugoslavijo, ki se tiče ustroja Male antante. Gotov je, da potrebuje ta zadeva še pojasnjenja. Minister je nato odgovoril, da je pripravljen stvar ob- širno pojasniti, ako bo to zahtevala večina parlamenta, vendar pa le, ko pride za to pri- meren čas. Zahteva pa, da se skliče zaupna seja zunanjskega odseka, na kateri poda svoje točno poročilo. Razen tega je izjavil, da je bila že izdana prva diplomatska knjiga, v ka- teri bo natančno popisana zgodovina odnosov med Jugoslavijo in Rumunijo. Dokler to ne bo gotovo, se ne more ničesar ukreniti in se o stvari ne more podrobno govoriti. Ko se zgodi to, bo smatral minister za svojo dol- žnost, govoriti o razmerju, v katerem se na- haja Čehoslovaška napram drugim državam. Tudi javniško vprašanje bo pojasnila zaupna seja. Čehoslovaška stoji v tem oziru na stali- šču, da mora to vprašanje rešiti konferenca veleposlanikov.

Glede vprašanja bližnjega izтока je izjavil dr. Beneš, da o tem zato ni govoril, ker je bilo vmešavanje čehoslovaške republike ne- potrebno. Čehoslovaška na orijentski konfe- renci v Lausanni ne bo zastopana, ker bo na drugi način preskrbljeno za čehoslovaške inte- rese. Ne bilo bi pa umestno izdati o tej za- devki službene objave. Z ozirom na to, da ima čehoslovaška republika obveznostjo do razli- čnih držav, zahteva lojalnost, da Čehoslovaška ne izdaja nikakršnih izjav, ki bi mogle naspro- tovati jugoslovenskim in rumunskim interesom. V slučaju, da pride v srednji Evropi do nove politične orientacije, vzvzamemo takoj svoje stališče. Naša politika, je dejal dr. Be- neš, se je ravnala vedno po gospodarskih vi- dilih. To velja tudi o naših odnosih napram Jugoslaviji. Naša ideja glede obnove srednje Evrope je temeljila vedno na tem, da se dela v sporazumu z Jugoslavijo. Pri tem se je Čehoslovaška tudi ozirala na Rumunijo. Kar se tiče vprašanja reakcije, je vedno delal na to, da bi jo zlozil. Nevarnost je treba videti krog in krog v monarhističnem gibanju po drugih državah.

Z ozirom na avstrijsko vprašanje, je minister opozorjal na to, da se je vse, kar se je do- godilo v Avstriji, izvršilo s privoljenjem in pod nadzorstvom vseh držav. To mora tudi tako ostati, ker sicer je vsako upanje na izboljšanje položaja v Avstriji zaman. Končno je dr. Be- neš govoril o bojih v vzhodni Galiciji, ki so izbruhnili povodom volitev. Glede boljševi- škega vpliva še nima minister nobenih poročil.

Novi čehoslovaška carinska tarifa
PRAGA, 6. Minister trgovine Novak je v komisiji za proračun izjavil, da bo se- stava nove avtonomne carinske tarife kon- čana v prvem polletju 1923., ker gre samo za izpremembo koefficientov.

Kroženje papirnatega denarja v Čehoslovaški republiki
PRAGA, 6. Kroženje papirnatega de- narja v Čehoslovaški republiki znaša po zadnjem poročilu Bančnega urada pri mi- nistrstvu financ 9.560 milijonov, torej za 276 milijonov manj nego 15. oktobra in za 1.876 manj, nego dovoljuje zakon. Kroženje je krizo z zlatom v znesku 812 milijonov ter z inozemskimi devizami v zlatu v znesku 1.638, torej 26 od sto.

Anglija

Državljanjska vojna na Irskem
DUBLIN, 5. Včeraj so bili aretirani razni uporniki, med njimi gčn. Mac Swiney, sestra bivšega župana mesta Cork. Vladne čete so nato napadle neko hišo, v kateri so mislili da se nahaja De Valera. Po eno- urnem boju so čete hišo zavzele, toda De Valere ni bilo v njej. V bitki je bil en vo- jak ubit, a ranjenih je bilo mnogo na obeh straneh.

Angleži za sestanek med Poincaréjem in Bonar Lawom
LONDON, 6. Vesti iz angleških krogov pravijo, da bo angleška vlada sama dala vzpodbudo za sestanek med Poincaréjem in Bonar Lawom. Sestanek bi se moral vršiti pred finančno konferenco, ki se ima začeti 5. decembra v Bruslju. Dan in kraj sestanka nista še bila določena, toda v vsa- kem slučaju se bo mogel vršiti ta sestanek šele po volitvah na Angleškem.

Belgija
Odgovor belgijskega ministra zunanjih za- dev Mussoliniju
BRUSELJ, 6. Belgijski minister za zu- nanje zadeve Jaspas se je v svojem odgovo- ru na Mussolinijevu brzojavko zahvalil za prisrčne izraze simpatije. Dalje govori minister Jaspas v svoji brzojavki o toplem in starodavnem prijateljstvu, ki spaja obe državi in ki ga je dolgo skupno trpljenje še bolj utrdilo. Kakor je bilo na drugi strani nvoič naglašeno povodom nedavnega obiska italijanske kraljeve dvojice v Bruslju. Kakor italijanska tako se tudi belgijska vlada zaveda potrebe vzdrževanja tesnih vezi med narodi, ki so dosegli po- tolikih žrtvah zmago, katere plodovi se morajo zagotoviti.

Nizozemska

Poroka bivšega nemškega cesarja Wil- helma s princesinjo Hermino von Reuss
DOORN, 6. Včeraj se je vršila poroka bivšega nemškega cesarja. Policija je stro- go pazila, da ohrani absolutno tajnost obreda. Same priče so šle v grad po sluz-

benih vratih. Novinarji so želeli, da se vr- nejo v zrakoplovi, policija pa jim je to za- branila, ker se je bala, da bi zrakoplovi ne letali čez grad.

DOORN, 6. Včeraj predpoldne ob 9'30 je bivši nemški cesar v navadni opremi, s čelado in z odlikovanjem velikega traku sv. Janeza od Malte sprejel pri vohu v grad princesinjo Hermino. Ob 11. po južni in prečitjanju pogojev sta se podala zaro- čenca v dvorano, kjer so čakale priče in župan, kateri je naznanil v nemskem jezi- ku, da ni nobene ovire proti zakonu. Žu- pan je najprej prečital člene holandskega zakonika, nato pa je staval zaročencema obredna vprašanja, na katere sta oba od- govarjala pritrjujoč. Župan ju je proglasil za združena v zakonu in tajnik je prečital akt o zakonu, ki sta ga ženin in nevesta podpisala takole: Wilhelm II., princesinja Hermina von Reuss. Novoporočenca sta se zahvalila pričam in župan je izdal kratek govor, v katerem je nazival bivšega cesarja «Veličanstvo». Nato se je uvrstil sprevod v grad, kjer so se vršili cerkveni obredi pred oltarjem, postavljenim v nalašč za to. Dvorni pridigar potsdamski Nagel je spom- njal, da je zapustila princesinja svoj dom, da tolaži cesarja v njegovi samoti, ter je prečital nemško formulo zakona, na kar sta nova zakonska odgovorila z Da. Čim sta si izmenjala prstane ter prejela blago- slovlje, sta novoporočenca sprejela povab- ljence.

Vzhodno vprašanje

Carigradska vlada dala ostavko — Sultan ne bo zastopan na vzhodni konferenci — Kemalisti zahtevajo od zaveznikov, naj izpraznijo Carigrad
CARIGRAD, 5. Carigradska vlada je po- dala ostavko.

CARIGRAD, 5. Veliki vezir je obvestil medzavezniške velike komisarije, da je carigradska vlada sklenila, da se vzhodne konference v Lausanni ne udeležijo.

CARIGRAD, 6. Veliki vezir je izjavil: 1.) Sultan je sprič sedanjega položaja zelo v skrbeh. 2.) Sultan namerava odstopiti. Ker pa je obdolžen, se hoče pred narodom opravičiti. Ker je Refet paša prevzel upro- vo carigradskega vilajeta v svoje roke, se smatra ministri svet za razpuščenega. Sodišča sodijo že v imenu angorske vlade. Poveljniki orožništva, policija in posadke so ostali na svojih mestih. Neka izjava medzavezniških generalov pravi, da je treba smatrati zadnje dogodke v Carigradu kot notranje turške zadeve.

LONDON, 6. Agenciji «Reuter» javljajo iz Carigrada: Medzavezniški komisariji so se sestali snoči v prostorih angleškega pos- lamništva k posvetovanju o zahtevi angorske vlade, naj medzavezniške čete izpraz- nijo Carigrad. Isti večer je bil poslan za- stopnik angorske vlade v Carigradu od- govor, v katerem se ta zahteva odločno odklanja.

CARIGRAD, 6. Včeraj popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, nakar se je razglasilo, da je vlada podala ostavko. Mi- nistri so bili opozorjeni s strani angorske vlade, da se bodo smatrali za izdajnike, ako ostanejo še nadalje na svojih mestih. Vselej tega opozorila je imel vojaški gu- verner Tracije Refet paša sestanek z med- zavezniškimi generali, katerim je sporočil, da smatra za potrebno, da se po svoji lastni vzpodbudi proglasi za guvernerja Cari- grada. Obenem je naglasil, da je njegov namen, da se razmerje do medzavezniških čet obrani, kakršno je bilo do sedaj. Mestni prefekt Zia beg bi ostal tudi nadalje na svojem mestu. V Carigradu se vršijo de- monstracije in demonstranti zahtevajo, naj se sultan odpove prestolu.

LONDON, 6. Po vesteh, ki so prispele v London, so se vršile v Carigradu in Skuta- riju silne demonstracije. Bilo je več oseb mrtvih in ranjenih. Turški orožniki so vdri na nevtralnno ozemlje pri Čanaku.

CARIGRAD, 6. Zastopnik angorske vlade je izročil včeraj ob 16 medzavezni- škim velikim komisarijem noto, v kateri pravi, da je angorska vlada prevzela upro- vo Carigrada in da je postala vsled tega zasedba s strani zaveznikov brezpredmet- na. Upamo — je rečeno dalje v noti — da bodo zavezniki našo zahtevo po takojšnji izpraznitvi Carigrada povoljno uvaževali.

PARIZ, 6. Dopisni urad angorske vlade javlja, da je pooblaščen izjaviti, da ni bil nikdar namen angorske vlade odpravdati turške dolgeve in izpremeniti upravo turškega državnega dolga.

Anarhija na Grškem.
BELGRAD, 5. Položaj na Grškem je od dne do dne slabši. Splošna anarhija zavzema vedno večje mere. Čete, ki so pobegnile iz Male Azije, in grški begunci prihajajo vsak dan, ter prinašajo s seboj revolucionarne ideje. Bogatini in tuji odpravljajo iz strahu pred re- volucijo svoje dragocenosti in premičnine v inozemstvo, posebno v Aleksandrijo.

Eg' pet hoče biti zastopan na vzhodni konferenci

LONDON, 5. Iz Kaira poročajo listu «Times», da je odpotovalo v Lausanno po- sebno odposlanstvo, ki mu je namen, da iz- posluje pripustitev Zaglal paše h konfe- renci kot zastopnika egiptovske države.

NAŠI DIJAKI STRADAJO. — SPOMI- NJAJTE SE POVSOD IN VEDNO DI- JASKE MATICE!

Dnevne vesti

Naprej v znamenju ricinovega olja. Včerajšnji «Popolo di Trieste» piše, da so nekateri fašistovski četaki v Trstu zatekli na ulici komunističnega mestnega svetovaleca Juraga, ga prepeljali na sedež fašista ter mu dali izpitni količin ricinovega olja. Dokler gre za boj med dvema strankama, s katerima nimamo nič skupnega, smo navadni gledalci. Moramo po stopiti iz svoje reserve, čim ta boj zavzame nečloveške in nevišete oblike. Ne branimo komunističnega, branimo pa v komunistu človeško dostojanstvo, kakor smo, in davno od tega: o priliki napada na urednika «Popolo di Trieste» branili v uredniku ne fašista, ampak predstavnika in glasnika javnega mnjenja. Poročajo nam iz Sezane, da je neki tamkajšnji fašist uporabil zmedo zadnjih dni ter dal piti nekaterim komunistom ricinovo olje. Teda je šel vodja sezanskega fašista v Videm ter izposloval kazen za dotičnega fašista. Tudi mi smo pred par dnevi izrazili prepričanje, da gre tu za prestopke posameznikov, in da vodstvo teh činov ne odobrava. Kako pa naj si tolmačimo čin nad Juragom? Ko se je vendar zgodil na sedežu fašista in ga fašistovski glasilo očitno odobruje. Ali je bila discipliniranost na mestu le ob dnevnih prevratih ali je globoko zasnovani disciplinarni red fašistovske milice že pozabljen? Če gre na ta način naprej, potem bo ves uspeh prevrata ta, da imamo novo vlado, drugače pa ostane vse pri starem.

Nevarnost pred prijatelji. Včerajšnji «Popolo di Trieste» prinaša članek izpod peresa Mihaela Risolo, v katerem s ostrimi besedami napada gotovo časopisje, ki je takoj dvignilo novo zastavo, vso svežo in blestečo ter se je od mlačnega in zahrbtnega prijateljstva ali od dosedanjega skritega nasprotstva naenkrat z ganljivim zamahom spremenilo v najbolj glavnega zagovornika fašistovske države. Clankar svari stranko pred takimi «prijatelji» ter jih pozivlja na budnost. Ta lekcija je res zaslužena in tudi marsikatero tržaško časopisno podjetje se lahko prime za nos.

Dovoljen avoz. Kr. prefektura javlja, da je uvoz organskih sintetičnih barv, ki je bil prepovedan z min. odlokom z dne 3. 4. 1921., zopet dovoljen.

Vzgleđ poštvovalnosti Odbor šentjakobske podružnice «Solskega društva» se je pred začetkom refekcije v otroškem vrtcu obrnil na razne trgovce, zasebnike in društva s prošnjo, naj darujejo po moči društva, ki skrbi za naše malčke. Odzvala so se šentjakobska društva z večjimi prispevki, druga pa z obljubo, da bodo priredila dramatične predstave, pevске večere, plese itd.; odzvali so se razni zasebniki in trgovci. Moramo se javno zahvaliti trgovcu, ki noče biti imenovan, ki je daroval L 1000, drugi vinski trgovec, ki tudi noče biti imenovan, je daroval L 50, Ivan Gustinčič daruje vsak dan lonec mastne juhe, naša rodoljubna družina Josipa Černigoja velik lonec masti in tedensko 6 kg kruha, pa tudi vsi drugi trgovci brez izjeme so storili in polni meri svojo dolžnost. Vsem darovalcem naj bo v zadoščenje. Vsem darovalcem naj bo v zadoščenje, da so otroci veseli in se jim zahvaljujejo.

Brzajavna zveza med tržaško in milansko borzo. Tukajšnje poštno ravnateljstvo javlja, da je z današnjim dnem upeljana brzajavna zveza med tržaško in milansko borzo. Urnik je od 13. do 17. ure, ob sobotah pa od 10. do 13. ure.

Vpisovanje na «Revoltelli». Ravnateljstvo Višjega trgovskega zavoda v Trstu (Revoltella) javlja, da se je rok za vpisovanje podaljšan do 30. t. m.

Pozdravi vojakov. Srčne pozdrave pošiljajo vsem znancom (kam), prijateljem (čim), tovarišem (čim) sledeči vojak 71. Reg. v Benetkah. Černigoj Nikolaj, Godina Vladimir, Hvala Gorazd in Danu Danilo.

Chieti (Abruzzi). Častniški aspirantje tuk. oficirske šole pošiljajo vsem prijateljem in znancom iskrene pozdrave. Gaspari Kemislav iz Komna, Viktor Kalin iz Proseka in Volčič Ljubomir iz Trsta.

«Zensko dobrodelno udruženje» v Trstu. Ustanovni občni zbor «Zenskega dobrodelnega udruženja» se bo vršil v sredo 8. t. m. ob 5. uri popoldne v dvorani «Delavskega konsumnega društva» pri Sv. Jakobu. Na dnevnem redu je volitev odbora in slučajnosti.

Vabljenje so vse članice in prijateljice društva, da se udeležijo občnega zbora v čim večjem številu, da postavimo trdno podlago temu našemu prepotrebemu društvu.

Priljavljani odbor. Izgubljeno. Pri nedeljski predstavi «V kraljestvu palčkov» pri Sv. Jakobu se je izgubila: črna ženska torbica s ključi, dokumenti in malo svoto denarja; ena otroška sukinja in en šal. Osebe, ki so pri tej priliki kaj našle, se prosijo, da izročijo dotične stvari gostilničarju konsumnega društva, Campo S. Giacomo 5. Našla se je otroška kapa; kdor jo je izgubil, jo dobi ravnatom.

Odbor šentjakobske «Citalnice». M. P. D. - Sv. Jakob. Danes ob 20. uri točno sestanek in predavanje. — Odbor.

Pevsko društvo «Kolo». Danes ob 8½ zvečer odborova seja kjer zadnjih. Radj važnosti dnevnega reda, prosim za polnoštevilno udeležbo. — Tajnik.

Iz tržaškega življenja

Samomor ali nesreča? V prvem nadstropju hiše št. 4 v ul. Giorgio Vasari je stanoval s svojimi starši enaindvajsetletni Hamilkar Degrassi.

V nedeljo popoldne se je nahajal mladenič sam v stanovanju. Njegovi starši so šli namreč na sprehod. Ko so se pa zvečer okoli sedme ure povrnili, so našli v kopalni sobi Hemilkarja — mrtvega. Kopalna soba je bila prenapolnjena s plinom.

Pozneje je oblasto ugotovilo, da je bila plinova cev v kopalni sobi odvila, in tako je močan plinov tok kmalu napolnil kopalno sobo ter zadušil mladeniča. Iz nekaterih okoliščin se da sklepati da gre za samomor, iz drugih pa zopet, da gre za nesrečo. Če je šlo za nesrečo, se da zgodok tako-le razlagati: Mladenič je za kratek čas odvil plinovo cev. Pri odvijanju ga je za plin tako močno omamil, da ni bil več v stanu spraviti cev v tisti položaj, v katerem se je prej nahajala. Plin je seveda uhajal iz cevi v močnemu toku ter kmalu zadušil mladeniča.

Ce pa gre za samomor, si je vzel zavljenje, ker je božjasten.

Poskušeni samomor. Pomorščak Vincenc Strika, star 22 let, je bil v zadnjem času brez službe.

V nedeljo zvečer se je opil, kot že nikoli prej v svojem življenju. Potem pa je šel k svoji prijateljici, ki stanuje v ulici Trento št. 4. Z njo se je najprej pošteno skregal, potem pa stregel. Navsezadnje pa se je zastropil z enajstimi pastiljami sublimata. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je opasno.

Kako se je vjela hrčena miška v past. Josipina Fontana, stanujoča v zadnjem nadstropju hiše št. 1 na trgu Evangelica, je slišala v nedeljo proti večeru nad seboj ropot, kakor da bi se cela gruča misli premetavala po podstrešju. Fontanova je nekaj časa poslušala to čudno ropotanje; končno pa, ko je razločno slišala v podstrešju moško hojo, je tekla na policijo ter tam naznanila dogodek. Čez par minut so že bili policisti v podstrešju ter prijeli nekega moža. Mož je bil odpeljan na policijo. Tam je dejal, da se imenuje Josip Becher, star 24 let, mehanik brez posla, stanujoč v ulici Punta del Forno št. 9. Aretiranec je sprva trdil, da je nedolžen. Končno je pa vendarle priznal, da je hotel «obiskati» podstrešje, ker je dobro vedel, da bo tam našel raznovrstno blago. (V podstrešje je prišel skozi strešno okno).

Krvav dogodek v ul. Torre bianca; poskušeni umor in samomor. Včeraj popoldne se je odigral v veži hiše št. 27, v ul. Torre bianca krvav dogodek. Železniški upokojenec je zasadel vdovi Franceschinijevo bodalo v prsa; potem pa si je še sam zasadel bodalo v smeri proti srcu.

Otem krvavem dogodku smo izvedeli naslednje:

Stiriindesetletni železniški upokojenec Anton Kravara, poročen, stanujoč v ul. Torre št. 5, je spoznal še pred vojno vdovo Alojzijo Franceschinijevo, staro 52 let, stanujočo v ul. Paduina št. 9.

Pred nedolгим časom je dejal upokojenec vdovi, če hoče postati njegova žena. Zenska je pomislila, potem mu je pa odgovorila, da noče postati njegova žena za noben denar. Ta nepričakovani odgovor je zelo vznemiril upokojenca. Drugi dan je zavlil v gostilno in je našel tam tolažbo v vinu. Potem je hodil še vsaki dan v gostilno in se vedno upijal. In tako ga je pijača vzel v svojo oblast.

Včeraj popoldne je šla vdova obiskat neko svojo sestro, ki stanuje v ulici Torre bianca št. 27. Vso pot do te hiše jo je zasedoval upokojenec. Potem se je skrivil v vežo, in ko se je vračala zenska z obiska — bilo je okoli 4.30 — je stopil v vežo pred njo ter jo še enkrat vprašal, če hoče postati njegova žena. Tudi to pot se ni uklonila. To pa je moža tako razkazalo, da je v skrajni razburjenosti povlekel iz zepa bodalo ter zabodel žensko v levo stran prsi; nato si je še sam zasadel bodalo v smeri proti srcu. Oba sta bila prepehjana v mestno bolnišnico. Upokojenec je par minut pozneje umrl. Stanje ženske je opasno.

Arditi zasedli dvorano v hotelu «Berger». Zapiamba orožja; dvajset aretacij. V nedeljo zvečer je skupina arditov mirno, brez incidentov zasedla dvorano v hotelu «Berger» na klanec Sv. Klare (pri Sv. Justu). Arditi so zasedli dvorano, ker hočejo imeti v njej svoj sedež. O tej zasedbi je izvedela policija, in včeraj popoldne so kraljevi stražniki izvršili preiskavo v dvorani. V njej so zaplenili mnogo orožja: puške, bombe, revolverje, bodala itd. To orožje je bilo v oblasti arditov. Aretiranih je bilo dvajset arditov.

Velika tatvina med vožnjo. Neki veliki trgovec iz Genove, ki noče biti imenovan, je bil okraden včeraj na kvesturi, da je bil okraden med vožnjo na vlaku z Opčin do Trsta ročnega kovčega, v katerem se je nahajalo 30.000 lir v gotovini in za 6000 lir zlatenice.

Tatovi v stanovanju. Včeraj pri belem dnevu so udrlj neznanči v stanovanje Ade-

le Destefani v ulici Riborgo št. 6 in odnesli 6000 lir in 5 zlatnikov.

700 g kokaina. Včeraj sta bila aretirana v starem mestu dva dunajska trgovca: Edward Trauenfeld star 23 let, in Jurij Karkas, star 21 let. Pri njih so našli policisti 700 g kokaina.

Koparski napad. Osemnajsetletni trgovski pomočnik Celestin Petelin se je vračal preteklo noč iz mesta proti svojemu domu na Zgornji Greti št. 336. Ko je dospel na polovico ulice Udine, sta se mu približala dva možka ter ga nekaj vprašala. Še predno jima je mladenič odgovoril, sta planila nanj, ga neusmišljeno pretepla ter mu odnesla listnico s 40 lirami. Petelin je dobil prvo pomoč na rešilni postaji.

Poskušeni samomor na pokopališču. Včeraj popoldne so pripeljali v obupnem stanju v mestno bolnišnico šestnajsetletno Argio Sperher, stanujočo na Škorkliji št. 540. Deklico so našli na pokopališču pri Sv. Ani zastropljeno s karbolno kislino. — Kaj jo je dovedlo do tega koraka, ni znano.

Pod avtomobil je prišla v nedeljo proti večeru na istrski cesti 14letna Ada Lutmann, stanujoča na istrski cesti št. 130. Ranjena je bila na nogi. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Trije razpečevalci ponarejenega denarja. Policisti so aretirali včeraj jutraj pri Sv. Jakobu tri razpečevalce ponarejenega denarja, in sicer neko Adele Depierino, staro 25 let, stanujočo v ulici Molino a vento št. 70, vdovo Rito Galda, staro 35 let, stanujočo v ulici della Guardia št. 17, in nekega Viljema Schifferja, starega 25 let, stanujočega v ulici del Bosco št. 10. Pri vdovi so našli deset ponarejenih stoliških bankovcev. Vdovo so pustili na prostih nogah, ker mora preživljati pet svojih nedrastihih otrok; ostala dva sta pa bila odpeljana v zapor v ulici Coroneo.

Tatovi v stanovanju. Včeraj pri belem dnevu so vdrlj tatovi v stanovanje Frana Apollonija v ulici S. Michele št. 25, in odnesli za 400 lir perila.

— Tudi Pavel Fantozzi, stanujoč v ulici Sporcavilla št. 7, je dobil včeraj pri belem dnevu «obisk», ki ga stane 300 lir.

Nočno čiščenje. V noči od nedelje na ponedeljek je bilo aretiranih v našem mestu osem oseb, s katerimi ima policija večno delo.

Vesti z Goriškega

IZPITI UCITELJSKE USPOSOBLJENOSTI NA TOLMINSKEM UCITELJSKJU. Izpiti učiteljske usposobljenosti za slovenske ljudske šole se začnejo 27. novembra t. l. ob 8. uri. Zadnevne prošnje naj se vložijo potom pristojnih okrajnih šolskih svetov na ispravaevalno komisijo za učiteljsko usposobljenost v Tolminu.

Učiteljskva goriškega okraja javljamo, da prične tečaj za italijanščino že ta četrtek dne 9. t. m. ob 9½ uri v Trgovskem domu, ako ne bodo druge učne dvorane. S seboj prinesite vsakdo knjigo: Fr. Fink «Posebno ukoslovsje», izdala «Solska Matica» 1921.

Poučevalc bo g. prof. Lorenzoni ravno tako tudi v Kanalu vsako nedeljo od 10—12 ure, a za ajdovski okraj še-le izčim predavatelj. Ajdovski tovariše obvesti pravčasno tov. Mermolja v Dobravljah, kejz bo tudi tečaj v ljudski šoli.

Stroški za vsakega priplaščena pri tečaju v Gorici za mesec november znašajo 5 L, katere vsakdo plača podpisanimu. Podrobnosti v prihodnji «Straži» in pri tečaju. Za Gorico nas je nad 50 priplaščencev. Prilidite vsi! V Mirnu, dne 4. nov. 1922. — A. Urbančič.

Vesti iz Istre

Ricanje. Preteldno nedeljo je prišla v našo vas gruča oboroženih mladeničev; imeli so modre srajce (nacionalisti). Otroci so, zagledavši jih, začeli vpiti: Fašisti so tu! Vaščani so iz radovednosti tekli gledat prišlece. Bili so v mnogih hišah ter povpraševali po prostorih komunističnega krožka. Ko so izvedeli, da takega v vasi ni, so jo mahnilji proti Logu. Med potjo so odstranili tablo, ki je visela nad studencem in na kateri je bilo napisano v slovensčini običajno svarilo. Prišedki k šoli so se v njeni bližini ustavili. Nekaj jih je šlo v šolo, drugi pa so se ustavili blizu nekega poljskega vodnjaka, v katerega so nametali za zabavo mnogo kamenja.

Ona gruča, ki je odšla v šolsko poslopje, je raz okno izvesila šolsko zastavo, kljub temu da istega dne nismo praznovali nikakšnega državnega praznika. Kmalu nato so se prikazali na strehi in iskali dvojce tovarišev z daljnogledom.

V zadnjem hipu smo izvedeli od naših šolskih otrok, da so odstranili raz steno v veži šolskega poslopja nekaj napisov, n. pr.: «Ne pljuvajte na tla», «Zapirajte vrata» in par drugih.

Vprašamo oblastva, ali je tako počenjanje v skladu z okolično ministrskega predsednika Mussolinija? — Vaščani.

Borzna poročila.

Trst, dne 6. novembra 1922.

Adrianska banka	136
Cosulich	381
Dalmatia	872
Gerolomini	1500
Libera Triestina	435
Lloyd	1490
Lusino	655
Martinič	159
Oceanic	140
Premuda	351
Trpčevič	294
Ampele	651
Cement Dalmatia	345
Cement Spalato	300

Tuja valuta na tržaškem trgu:

ogrski krona	—35.—	1.05
avstrijske krona	—03.—	—03
češkoslovaške krona	75.75—	76.25
dinarji	38.65—	38.95
leji	14.50—	15.50
marke	—37.—	—42
dolarji	23.75—	24.—
francoski franki	163.25—	164.—
švicarski franki	438.—	442.—
angleški funti papirni	106.90—	106.30

Antonietta Poletti
Josip Sosič
poročena
Izola-Kočevje.

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Kdor išče službo, plača polovično ceno.

GOSPOD CIRIL, Postojna Vera čaka nestrpno vaš odgovor.

DEL HIŠE, s stanovanjem, ki bo prost s prvim januarjem, se prod. Cena po dogovoru. Sv. Ivan 626, pri cerkva. 2015

HISA v Komnu št. 58, z vrtom in zemljiščem se prod. Cenjene ponudbe naj se naslovijo do 20. t. m. na lastnika Avgusta Kafol, gozdarja v Postojni. 2016

INTELEKTUALNA gospoda želita korespondirati radi pozneje ženite z gospodičnima, v starosti ne nad 22 let. Dopisi naj se naslovijo pod «Bodočnost in sreča» poštno ležeče, Bovec. 2017

URADNIK dober knjigovodja in strojepisec, več slovensčine, italijanščine in nemščine v govoru in pisavi, išče primerne službe za takoj, bodisi v mestu ali na deželi. Cenjene ponudbe pod «Sreča» na upravništvo. 2018

HISA, v bližini postaje Nabrezina, lepa, prostorna, s šestimi prostori, malim vrtom, dvoriščem in vodnjakom, se prod. Naslov: Nabrezina št. 143. 2019

HISA, s 7000 m² zemljišča, v lepi legi blizu kopališč, železniške postaje in pristanišča v Portorose, se prod. Pojasnila daje Floridan Anton, Zdravščina 76, Gradiska. 2020

DRUŽINA v mestu, z značnim stanovanjem, ki bi sprejela na hrano in dobro vzgojo 2 leti 7 mesecev starega dečka, se išče. Naslov pri upravništvu. 2021

HIŠO in posestvo dam v najem. Pirc, Gorjansko pri Nabrežini. 2011

PEKOVSKI pomočnik, izurjen tudi v izdelovanju imejšega peciva, išče dela. Borner Jan, Gorica, Via del Duomo 13, II. 2012

UGODNA PRILIKA za trgovce, zaloge vina, piva, lesa itd! V neposredni bližini goriškega državnega kolodvora, ob najpomembnejši cesti, se prodava nova enonadstropna hiša z velikansko podzemsko kletjo in dvigalom. V pritličju vse en prostor, pripravljen za trgovino, skladišče, restavracijo itd. Ob hiši in cesti se razteza skoraj pol hektarja ograjenega zemljišča, pripravnega za skladišče lesa, sena ali parceliran za vile ali slično. S hišo se odda izvrstno idoča trgovina s specerijskim in kolonialnim blagom, delničnimi pridelki, mokami, kruhom, žganim na drobno in debelo. Daleč naokoli nikake konkurence. Proda se vsled izselitve in proti gotovini po zelo ugodni ceni. Naslov pri upravništvu lista. 2013

VREČE od cementa kupujem v vsaki množini. — Kuret, Settefontane 1, Trst.

POZORI Krone, bisere, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belzeli Vita, via Madonna 10, L. 87

CUNJE po 30, star papir, železo 25 in drugo kovine kupujem po visokih cenah. Solitarij št. 14. 51

NAJNOVEJŠE sredstvo za pripravljane sira se dobi v lekarni v II. Bistrici. 287

MLEKARSKO DRUŠTVO v Kobaridu rabi nujno stroj za posnemanje mleka (Centrifugo) in stroj za izdelovanje surovega masla. Lastniki že rabljenih, dobro ohranjenih strojev, naj naslovijo ponudbe na mlekarstvo v Kobaridu. 2001

ŽUPANSTVO KOMEN

naznanja, da bo kakor po navadi
10. t. m.
Živinski in kramarski semenj.
Županstvo vabi k obilni udeležbi.
(697) Župan Žigon.

Dr. A. GRUSOVIN

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.
Sprejema od 9—12 in od 3—7 ure.
Gorica (Piazza grande) Travnik 20, hiša Paternoli. 60)

POHIŠTVO.

NOVI DOHODI: poročne sobe, solidno, slavsko delo, javorjeve, črešnjeve, jesenove, mehgonjeve, hrastove L 1700, naslonjaci L 48.—, železne postelje s kovinasto vzmetjo L 150.—.
TÜRK, Via S. Lazzaro št. 10.
VELIKA IZBERA
Za pošiljate na deželo najboljša, brezplačna embalaža.

Srebrne krona in zlato plačujem po najvišjih cenah
ALOJZIJE POVIH
Trst, Piazza Garibaldi št. 2
(prej Barriera)

Najvišje cene plačujem za

K O Ž E
kun, zlatič, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veveric, krivov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH
Trst, Via Cesare Battisti št. 10
II. nadst., vrata 16
Sprejemajo se pošiljate po pošti.

ZAHVALA
Ob priliki prebriske izgube našega nad vse ljubljene strica in svaka, gospoda
Alojzija Slokar
se zahvaljujemo vsem, ki so nam lajšali bolečine in nas tolažili v bridkih urah. Posebno se zahvaljujemo pred. vikarju, domačemu pevskemu zboru in drugim g. pevcev ter vsem onim, ki so spremlili dragoga pokojnika k večnemu počitku.
Lokavec pri Ajdovščini, 6. novembra 1922. **Žalujejo ostali.**

PODLISTEK

Igralec, ki doblva.

Spisal Mavricij Jókai
Iz madžarskega izvirnika poslovenil
Ivan Košťál 34

Svet se je preobrnil. Zdaj je čas lilij. No, če se je to lehkó zgodilo v «Théâtre Français», kaj je potem še nemogoče v lesenih barakah tatarskega tabora? — Cirkus v «Palais royal» je odgovarjal svojemu imenu le v toliko, da je bil okrogel prostor, a ni bil hkrati borilšč. Tisti prostor, koder v drugih cirkusih dirjajo konji ter se vrše produkcije akrobatov, so zavzemale vrste klopi z naslanjaji, galerije so bile spremenjene v lože, v cigar «predsobi» so navadno tudi večerjali in iz katerih se je po navadi vmešaval med predstavo tako razposajen smeh, hrup in prepir, da je dobro občinstvo v parturu lehkó izbiralo, katero «dramo» naj uživa; tisto, ki se upirarja na odru, ali pa ono, ki se vrši v ložah. V tisti edini reči je vendar predstava še imela cir-

kusni značaj, da je bil običaj, da se skače iz lože v ložo ali pleza iz pritličnih lož v višje čez ornamente stebrov. To «telovadbo» so proizvajali ne samo gospodje, ampak tudi dame. — Obmetavanje igrajočega oseba z bombonje pripadalo popolnoma k «dobremu tonu». Poudariti iz lože v proceniju primadoni čašo šampanja, kadar je končala svojo arijo, je bil najtaktušji izraz galantnosti. Vsakdanji poseben užitek je bil, da je pelo občinstvo sredi predstave (včasih čisto drugo napet kot godba na odru). Besedilo, ki se je pelo, se ni dalo prevesti. Policija je imela strog nalog, da dame ne smejo stopiti v partér, — da bi se preprečili skandali. Zategadelj je bil partér poln dam in moških obleki. Tako potem ni bilo skandalov! — Včasih se je za prigodilo, da je sredi najzanimivejšega prizora zaklical stentorski glas iz klubske lože, ki je zavzemale srednji balkon, dolj med občinstvo politično frazo, n. pr.: «Zbornica je dovolila ministrstvu novinski zakon!» ali pa: «Aachenski kongres je znal vojno odškodnino z ene milijarde na 240 milijonov!» Nato se je vse občinstvo razburilo: pri eni vesti so se jeli ljudje med seboj obdelovati s pestmi (projalisti so se srdili, da je njih privilegij vojaške imunitete

padel), ob drugi vesti pa so se med seboj obemali, ploskali, se smejali, v obeh primerih pa so vsi rešli k izhodom; (na srečo je bil cirkus, kaj ga je imela pri sebi in mu velela včasih skočiti med igro na oder (kadar je prvič igral kak igralec, ki ji ni bil všeč) — to vse je tvorilo tako navaden sestavni del vseh predstav v cirkusu, da bi užitek občinstva brez teh reči ne bil popoln. — Onj večer pa je pripravila lady občinstvu presenečenje posebne vrste. — Prišla je v svojo ložo že pred pričetkom igre — ni prišla kot navadno med predstavo, s hrupnim spremstvom, nadaljujoč z naj pričetni razgovor; pozdravljajoč znanca v nasprotnih ložah; (za njo so navadno nesli koder ananasov, ki jih je po navadi med predstavo z rokami smajla ter njih lupine metala godcem na nos). — To pot tudi harmonike ni prinesla s seboj, na katero je znala igrati prav lepo; kar pa je posebno presenetljivo: prišla je v tako preprosti obleki, kakršne ne nosi nihče v Parizu: imela je na glavi avbo à la Stuart, do obradka zapet zivček iz merinove volne, rokavice do komolcev, benečansko čipkasto ruto križem prvi prevezano, laste stlačene pod avbo; samo dva kodra sta ji visela doli spredaj pred ušesi v obraz, kar je dajalo

opolzle domisljice, ki jih je včasih trosila med igro, velikanske kitice cvetlic, ki so jih donasili v njeno ložo številni gizdalini, njen psiček, kaj ga je imela pri sebi in mu velela včasih skočiti med igro na oder (kadar je prvič igral kak igralec, ki ji ni bil všeč) — to vse je tvorilo tako navaden sestavni del vseh predstav v cirkusu, da bi užitek občinstva brez teh reči ne bil popoln. — Onj večer pa je pripravila lady občinstvu presenečenje posebne vrste. — Prišla je v svojo ložo že pred pričetkom igre — ni prišla kot navadno med predstavo, s hrupnim spremstvom, nadaljujoč z naj pričetni razgovor; pozdravljajoč znanca v nasprotnih ložah; (za njo so navadno nesli koder ananasov, ki jih je po navadi med predstavo z rokami smajla ter njih lupine metala godcem na nos). — To pot tudi harmonike ni prinesla s seboj, na katero je znala igrati prav lepo; kar pa je posebno presenetljivo: prišla je v tako preprosti obleki, kakršne ne nosi nihče v Parizu: imela je na glavi avbo à la Stuart, do obradka zapet zivček iz merinove volne, rokavice do komolcev, benečansko čipkasto ruto križem prvi prevezano, laste stlačene pod avbo; samo dva kodra sta ji visela doli spredaj pred ušesi v obraz, kar je dajalo

obrazu zelo resen izraz; tudi pobarvana ni bila; na licih se ji je svetila naravna rdečica skoz navadno bledoto; še tistih črnih «lepoticnih obličkov» ni imela.

In potem: prav sama pride, ložne durj za seboj zaklene ter sede v naslanjaj, ki je obrnjen proti odru in s katerega stekla opazj navzočnost občinstva. — Nocoj hoče vzbuditi pozornost s tem, da se vede lepo. — Novo dramo upirarjajo. To je treba gledati resno. Občinstvo hoče nocoj uživati novo duševno hrano, ta užitek se mu ne sme kvariti. Lady hoče tudi sama pazno poslušati predstavo ter izključiti za ta večer iz svoje lože motečo družbo. — Gledač na enega človeka pa je vendar napravljena izjema. Skrivnostno potrka na vrata in ta se mu odpro. Metel je. — Da, leč jo je dognal! pravijo tisti, ki ga vidijo v loži lady Adamine sedeti nasproti dame. «Te je privilegij! Velika odlika! Vsi drugi morajo ostati zunaj, ta edini sme z angleško damo dohiti «eau de mille fleurs». — No, da; zakaj Metel zna zelo dobro smilati in to je danes zaslug. — Glejte, kako resno se tona držati! Za ves svet se ne bi smehljaj, naj govore ali delajo še tako komične reči na odru! — (Dolje).